

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

**Muğla Açık ve E Tipi Kapalı
Ceza İnfaz Kurumları
İnceleme Raporu**

**26. Dönem 3. Yasama Yılı
2017**

(8 Kasım 2017 tarihli Komisyon toplantısında kabul edilmiştir)

EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

MUĞLA AÇIK VE E TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMLARI İNCELEME
RAPORU

I. BAŞLANGIÇ

Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, 17 Aralık 2015 tarihli toplantısında ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde incelemelerde bulunmak üzere Hükümlü ve Tutuklu Hakları Alt Komisyonu kurulmasına karar vermiştir.

Anılan Karara istinaden, 27 Ekim 2017 tarihinde Muğla Açık ve Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumlarında incelemede bulunulmuştur. Alt Komisyon Heyeti; Alt Komisyon Başkanı ve İstanbul Milletvekili Mehmet METİNER, Ankara Milletvekili Aydın ÜNAL ve Batman Milletvekili Ayşe ACAR BAŞARAN'dan oluşmuştur. Heyete, Komisyon görevlisi Yasama Uzmanı Mesut Aydınoğlu eşlik etmiştir.

II. İNCELEMENİN KONUSU VE AMACI

3686 sayılı İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Kanununun 6'ncı maddesine göre Komisyon, alt komisyonlar kurmak suretiyle çalışabilir ve 5'inci maddesine göre gerekli gördüğünde Ankara dışında incelemelerde bulunabilir. Ceza infaz kurumu ve tutukevlerindeki mevzuat ve uygulamadan kaynaklanan insan hakkı ihlallerinin incelenmesi amacıyla kurulan Alt Komisyon, anılan amaca yönelik olarak yurt içi ve dışındaki muhtelif ceza infaz kurumlarında incelemelerde bulunmaktadır. İncelemelerde, hükümlü ve tutukluların maddi ve manevi dokunulmazlık haklarına ve yaşam koşullarına ilişkin sorunlarının olup olmadığının tespiti hedeflenmektedir. Komisyon hazırladığı raporlarda, tespit edilen sorunları ve bunlara dair çözüm önerilerini yetkili mercilerle paylaşmaktadır. Söz konusu çözüm önerileri mevzuat değişikliği gerekliliğine vurgu yapabilmekte veya belli bir konudaki uygulamanın iyileştirilmesine dikkat çeken mahiyette olabilmektedir.

Tutuklu ve hükümlülerle birlikte ceza infaz kurumu görevlilerinin sorunları da incelemeler vesilesiyle milletvekilleri tarafından yerinde görülmekte ve bu durum mevcut sorunlara ilişkin parlamento ve kamuoyu duyarlılığının da artmasına hizmet etmektedir.

III. BAŞVURUCULAR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

24'üncü Yasama Döneminde, Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan 16 adet başvuru İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu'na iletilmiştir. Başvuruların 5'i yargı kararından şikayet, 4'ü keyfi tutum ve uygulamalarda bulunulduğu iddiası, 2'si yerinde inceleme talebi, 2'si sağlık sorunu, 2'si nakil talebi ve 1'i fiziki koşulların yetersizliği konusundadır. Anılan dönemde Muğla Açık Ceza İnfaz Kurumundan gelen başvuru bulunmamaktadır.

IV. İNCELEMEDE UYGULANAN YÖNTEM

Alt Komisyon 27.10.2017 tarihinde Muğla Açık ve ardından Muğla E Tipi Ceza İnfaz Kurumlarını ziyaret etmiştir. Her iki ceza infaz kurumunda idaresi tarafından sunulan bilgilendirmenin ardından, ceza infaz kurumlarında incelemelerde bulunulmuştur. İncelemeler esnasında rastgele ziyaret edilen odalardaki mahpuslarla¹ görüşülmüştür. Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yapılan incelemenin ardından Muğla Cumhuriyet Başsavcısı Necip TOPUZ ve ceza infaz kurumlarından sorumlu Cumhuriyet Savcısı Arif ULUSOY'un da katıldığı kısa bir değerlendirme toplantısı yapılmıştır.

V. İLGİLİ MEVZUAT HÜKÜMLERİ VE YAZILI METİNLER

Heyet çalışmasında, Birleşmiş Milletlerin 13 Mayıs 1977 tarihli "*Mahpusların Islahı İçin Asgari Standart Kurallar*", 9 Aralık 1988 tarihli "*Herhangi Bir Biçimde Tutulan Veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü*" 14 Aralık 1990 tarihli "*Tutuklulara Uygulanacak Muameleler İçin Temel İlkeler*"; Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 11 Ocak 2006 tarihli ve (2006)/2 nolu "*Hükümlülerin İyileştirilmeleri İçin Standart Asgari Kuralların Avrupa Metni*" (Avrupa Cezaevi Kuralları), Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin "Cezaevinin Aşırı Kalabalıklaşması ve Cezaevi Mevcudu Enflasyonu Hakkındaki R (99) 22 sayılı Tavsiye Kararı; 5275 sayılı "*Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun*" ve "*Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük*" hükümleri ile ilgili diğer mevzuatı dikkate almıştır.

¹ Kanuni bir tabir olmamakla beraber, "mahpus" kelimesi tutuklu ve hükümlü anlamlarının her ikisini de barındıran çatı bir kavram olarak Raporda kullanılmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

VI. İNCELEMELER

1. MUĞLA AÇIK CEZA İNFAZ KURUMU İNCELEMESİ

A. Ceza İnfaz Kurumuna İlişkin Bilgilendirme

Muğla Açık Ceza İnfaz Kurumu Muğla şehir merkezine 25 km uzaklıkta yer alan Çaybükü Mahallesinde 70.000 m²lik alanda konuşlanmıştır.

1989 yılında Türkiye Kömür İşletmesi (TKİ)'ne bağlı idari bir bina olarak hizmete giren yapı, 2005-2007 yılları arasında Jandarma Bölük Komutanlığı olarak faaliyet göstermiş, iki yıl boş kaldıktan sonra 2009 yılında İzcilik Federasyonunca kullanılmış, aynı yıl Adalet Bakanlığı tarafından TKİ'den satın alınarak açık ceza infaz kurumu olarak hizmete açılmış ve gerekli düzenlemelerin ardından 29.03.2011 tarihi itibari ile mahkum kabulüne başlamıştır.

Kurumda 1 müdür, 2 ikinci müdür, 1 idare memuru, 1 sayman, 61 çeşitli kademelerde infaz ve koruma görevlisi, 1 öğretmen, 1 psikolog, 1 sağlık memuru, 2 aşçı, 1 kaloriferci ve 9 diğer görevli olmak üzere toplam 81 personel görev almaktadır. Kurumda Adalet Bakanlığınca komisyon atamalı verilen norm kadroya göre 18 eksik personel bulunmaktadır. Kurum personeline tahsis edilmiş lojman bulunmamaktadır.

Kurumun fiziki yapısı bünyesinde; revir, mutfak, personel ve hükümlü yemekhanesi, hükümlü kafeteryası, cami, kütüphane, basketbol ve voleybol sahası, oyun parkı, kazan dairesi, elektrik atölyesi, konferans salonu, bakır atölyesi, SEGBİS (Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi) odası, kantin depoları, arıtma tesisi, mobilya atölyesi, demir atölyesi, ziyaretçi bekleme salonu, tarla ve sera, nizamiye, hükümlü görüş yeri, el işi atölyesi, vaiz odası, resim atölyesi, terzihane, koğuşların bulunduğu bloklar ve idari bina bulunmaktadır. İki katlı idari binanın ilk katında idari birimler bulunmakta, üst katta ise hükümlü koğuşlarının bulunduğu bloklar yer almaktadır. İdari binanın ihtiyacı karşılamaması nedeniyle yapımına başlanan 170 m²lik ek idari binanın inşaatı devam etmektedir. Ayrıca 1 Ocak 2018'de fırın atölyesi yapımına başlanması planlanmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Kurumun fiziki yapısında çeşitli iyileştirmeler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda idari bina ve koğuşların bulunduğu binanın çatısı, hükümlü yemekhanesi çatısı, hükümlü kafeteryası çatısı ve ziyaret yeri çatısı yeniden yapılmış; hükümlü kafeteryasının, yemekhanenin ve idari bina dış cephesinin boyaları; günlük sıcak su ihtiyacını karşılayan idari bina, yatakhanelerin olduğu bölümün çatısındaki güneş enerji panelleri ile yemekhane çatısında bulunan güneş enerji panelleri ve yaş sebze ile meyve, et ve diğer yiyecek ürünlerinin muhafaza edildiği soğuk hava deposu yenilenmiş ve günlük su ihtiyacını karşılayan su deposunun iç ve dış yalıtımı yapılmıştır.

Ceza İnfaz Kurumu toplam 28 koğuşun yer aldığı üç bloktan oluşmaktadır. Arttırılmış kapasitesi 389 kişi olan kurumda, 26.10.2017 tarihi itibarıyla 341 hükümlü barındırılmaktadır. Hükümlülerden 1'i terör vasıflı suç; diğer hükümlüler ise başta adam öldürme, cinsel suçlar, uyuşturucu madde ticareti ve hırsızlık olmak üzere adli suçlardan dolayı ceza infaz kurumunda bulunmaktadır.

5275 sayılı Kanun uyarınca, açık ceza infaz kurumları firara karşı engelleri ve dış güvenlik görevlisi bulunmayan, güvenlik bakımından kurum görevlilerinin gözetim ve denetimi ile yetinilen kurumlardır. Kurumda, nizamiyede görevli 2 infaz ve koruma memuru giriş ve çıkışları kontrol etmekte; iç güvenlikte dört vardiyalı nöbet sistemi ile güvenlik ve gözetim sağlanmaktadır. Dört tarafı iki buçuk metre yüksekliğinde tel örgü ve üzerinde dikenli tel ile çevrilmiş Kurumun güvenliği ve gözetimi için toplam 32 adet kamera bulunmakla birlikte bu sayı yetersiz kalmaktadır. Kurumdan 2017 yılında 58 hükümlü Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna iade edilmiş; 84 hükümlü ise firar etmiştir. Firarlar daha çok farklı bir suçtan yargılaması devam eden hükümlüler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Kurumda ısınma, merkezi sistem kömür kazanlı kalorifer sistemi ile sağlanmakta, ancak kazan dairesi ihtiyacı karşılayamamaktadır.

Kurumun su ihtiyacı Muğla İl Özel İdaresi ile Adalet Bakanlığının ortak su getirme projesi kapsamında Gökpınar Mahallesinde yapılan artezyen kuyusundan Çaybükü Mahallesindeki ana su deposuna aktarılan suyun 7 km uzunluğunda boru yolu ile kurumdaki su deposuna aktarılması suretiyle karşılanmaktadır. Yılın sıcak aylarında ve arıza durumlarında zaman zaman su sıkıntısı yaşanabilmektedir. Hükümlülerin odalarında banyo bulunmamaktadır. Banyo ihtiyacı 20 kişi kapasiteli kurum hamamında giderilmektedir. Sıcak

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

su, hükümlülerin kurum hamamında en az üç günde bir banyo yapabileceği şekilde verilmektedir. Ayrıca her sabah yaklaşık bir saat sıcak su verilmektedir. Hamamın kapasitesi kurum mevcudu düşünüldüğünde yetersiz kalmaktadır.

Kurumda yangın tertibatı olarak vanalı yangın söndürme sistemi, su musluğu, hortum ve yangın söndürme tüpleri bulunmaktadır.

Kurumun açık ceza infaz kurumu olması dolayısıyla hükümlüler ile koordinasyonun sağlanması amacıyla, kumanda merkezi nöbetçi memurlukta bulunan 8 adet hoparlörlü anons sistemi bulunmaktadır. Ancak Kurumun alanının geniş olması, tarla, sera ve atölyelerin Kurumun dışında bulunması nedeniyle anons sistemi yetersiz kalmaktadır.

Sağlık hizmetleri haftanın 2 günü kuruma gelen aile hekimi, 1 sağlık memuru ve günlük hastane sevk işlemleri ile görevli 1 infaz ve koruma memuru tarafından yerine getirilmektedir. Kurum revirinde hastaların muayeneleri ve hastane sevkleri gerçekleştirilmekte, acil durumlarda 112 acil sağlık servisi çağrılarak hastaların 35 km uzaklıkta yer alan ve bünyesinde iki adet hükümlü koğuşu bulunan Muğla Devlet Hastanesine sevkleri sağlanmaktadır. Ayrıca hastanede yatarak tedavi gören hükümlülerin gözetim, denetim sevk ve idaresi için 3 infaz ve koruma memuru nöbetleşe görev yapmaktadır.

Bir psikolog tarafından yürütülen psiko-sosyal servis faaliyetleri kapsamında hükümlülerle kuruma ilk gelişlerinde ön görüşmeler ve daha sonra başvuruları doğrultusunda bireysel görüşmeler yapılmakta; denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezasının infazını talep eden hükümlüler hakkında değerlendirme raporu düzenlenmekte ve eşe karşı işlenen suçlar gibi belirli konularda bireysel görüşmeler gerçekleştirilmektedir.

Kurumda hükümlülere yönelik çeşitli eğitim ve öğretim faaliyetleri yürütülmektedir. Eğitim birimi 1 öğretmen ve 2 infaz koruma memuru ile hizmet vermektedir. Kurumda yürütülen eğitim ve iyileştirme faaliyetleri arasında temel eğitim kursları, açık öğretim ortaokulu, açık öğretim lisesi, açık öğretim fakültesi, ÖSYM sınavları, örgün yükseköğretim, din eğitimi, ahlaki gelişim ve manevi rehberlik ile değerler eğitimi yer almaktadır. Kurumda halen 17 kişi açık öğretim ortaokulunda, 33 kişi açık öğretim lisesinde, 9 kişi açık öğretim fakültesinde ve 10 kişi örgün eğitim kurumlarında eğitim görmektedir. Kurumda ayrıca hükümlülerin kullanımına açık toplam 1794 kitabın bulunduğu bir kütüphane bulunmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

5275 sayılı Kanun uyarınca açık ceza infaz kurumları hükümlülerin iyileştirilmelerinde, çalıştırılmaları ve meslek edindirilmelerine öncelik verilen kurumlardır. Bu kapsamda, kurumda hükümlülerin verimli ve üretken bireyler olarak toplum yaşamına uyumlarını sağlamak ve tahliyelerinden sonra gelir getirecek bir meslek edinmelerine yardımcı olmak amacıyla iş ve meslek eğitimi kursları bünyesinde 2017 yılında arı yetiştiriciliği, bağlama eğitimi, doğalgaz yakıtlı kalorifer ateşçisi, katı yakıtlı kalorifer ateşçisi, bakır işlemeciliği, girişimcilik kursu, iş güvenliği ve işçi sağlığı kursu, organik tarım, saç sakal kesimi, sebze fidesi üretimi gibi farklı alanlarda toplam 55 kurs açılmış ve bu kurslarda başarılı olan 1437 hükümlü sertifika almaya hak kazanmıştır. Kurslar Menteşe Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü ile iş birliği halinde düzenlenmektedir.

Muğla Açık Ceza İnfaz Kurumu İşyurdu Müdürlüğü faaliyetleri kapsamında görevli memurlar nezaretinde sebzeçilik atölyesinde 6; Muğla açık ceza infaz kurumu kantini ve çay ocağı atölyesinde 9; Bodrum adliye kantini, çay ocağı, otopark ve fotokopi atölyelerinde 17; Muğla adliye kantini ve çay ocağı atölyesinde 10; bakır atölyesi ve Belen satış yerinde 4; mobilya atölyesinde 4; demir atölyesinde 1; inşaat atölyesinde 5; temizlik atölyesinde 28 ve terzi atölyesinde 2 hükümlü sigortalı olarak çalışmakta ve kendilerine puantaj sistemine göre aylık ödeme yapılmaktadır. Ayrıca İşyurdu Müdürlüğü'nün faaliyetleri sonucunda elde edilen kârdan burada çalıştırılmakta olan hükümlülere de kâr payı ödemesi yapılmaktadır.

Kurumda 1 dönümü sera olarak kullanılan yaklaşık 20 dönümlük arazide tarım yapılmaktadır. Üretilen ürünler; kurum iaşesinde kullanılmak üzere kurum mutfağında, Muğla E Tipi Ceza İnfaz Kurumunda ve adliye yemekhanesinde kullanılmakta; ayrıca kurum kantini aracılığıyla personele ve hükümlülere satışı gerçekleştirilmektedir.

Kurumda sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler kapsamında konferanslar, konser ve müzik çalışmaları, bilgi yarışmaları, münazaralar, film ve belgesel gösterimi, tören, anma ve kutlama programları düzenlenmektedir. Bu kapsamda 2017 yılında 45 konferans ve 62 sosyal ve kültürel etkinlik gerçekleştirilmiştir.

Kurumda, Adalet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında yapılan protokol kapsamında hükümlülerin dinî ve ahlakî gelişimlerini desteklemeye yönelik faaliyetler de yürütülmektedir. Bu kapsamda Muğla Müftülüğü tarafından haftanın 5 günü görevlendirilen din görevlisince yürütülen din eğitimi, ahlakî gelişim ve manevi rehberlik çalışmaları

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

kapsamında koğuş dersleri yapılmakta, konferanslar düzenlenmekte; Kuran öğretimi, bilgi yarışması ve kitap okuma etkinlikleri gerçekleştirilmektedir.

Kurumda 2017 yılında 272 disiplin soruşturması yapılmıştır. 120 hükümlü hakkında yapılan disiplin soruşturmasında disiplin cezası verilmesine yer olmadığına dair karar verilirken 152 hükümlü hakkında yapılan disiplin soruşturması neticesinde 34 hükümlüye kınama cezası, 15 hükümlüye bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası, 3 hükümlüye haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama cezası, 3 hükümlüye ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma cezası, 9 hükümlüye ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma cezası ve 88 hükümlüye hücreye koyma cezası verilmiştir.

5275 sayılı Kanununun 95'inci maddesi uyarınca, açık ceza infaz kurumlarında bulunanlarla aileleriyle bağlarını sürdürmelerini veya güçlendirmelerini ve dış dünyaya uyumlarını sağlamak amacıyla kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile üç ayda bir, yol hariç üç güne kadar izin verilebilmektedir. Bu kapsamda hükümlüler 2017 yılında 1097 defa özel izinden yararlandırılmıştır. Ayrıca 24 defa mazeret izni verilmiştir.

B. Ceza İnfaz Kurumunda Yapılan Gözlem ve Tespitler ile Hükümlülerle Gerçekleştirilen Görüşmeler

Heyet; hükümlülerin barındırıldığı odalarda, atölyede, kazan dairesinde, gün içerisinde buldukları kafeterya ile bahçede incelemeler yapmış ve hükümlülerin sorunlarını ve taleplerini dinlemiştir.

Hükümlülerin barındırıldığı odalar sadece yatakhane kısmından oluşmaktadır. Yatakların kalabalık mevcuda karşılık gelebilmesi için, odalarda 3 katlı ranzalar bulunmakta ve tavana karar uzanan ranzalar ciddi sağlık ve güvenlik riski oluşturmaktadır. Ayrıca yer yetersizliği nedeniyle ranzaların bitişik olduğu görülmüştür. Konu hakkında bilgi veren kurum yetkilileri, ek idarî binanın inşaatı tamamlandığında halen idari hizmet birimlerinin bulunduğu kısmın hükümlülere tahsis edileceğini ve odalardaki ranzaların iki kata indirileceğini belirtmişlerdir.

Bakır atölyesinde yapılan incelemede atölyenin dar bir alanda faaliyet gösterdiği gözlenmiştir. Burada çalışan hükümlüler atölye çalışmalarının gerek zaman geçirme gerekse de meslek edinme açısından yararlı olduğunu; bakır işçiliğiyle ilk kez kurumda karşılaştıklarını ve iş olanağı olduğu takdirde tahliye sonrasında da bakır işçiliği ile ilgili bir

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

işte çalışmak istediklerini belirtmişlerdir. Halk eğitim merkezinden gelen kurs eğitmeni ise atölyede çalıştığı altı yılı aşkın süre içerisinde 400'ün üzerinde kursiyer yetiştirdiğini, tahliye sonrasında bakırla ilgili iş yapan kursiyerler bulunduğunu, bakırcılık ve kalaycılığın “kaybolmaya yüz tutmuş meslek kolları” arasında yer alması nedeniyle bu alanda çalışacak kişilerin vergiden muaf tutulduğunu ve faizsiz kredi olanaklarından faydalandırıldığı söylemiştir.

Isı merkezinde (kazan dairesi) yapılan inceleme sırasında kadrolu kaloriferci; kurumda yeni ünitelerin yapılması nedeniyle kazının yetersiz kaldığını, özellikle soğuk havalarda yeterli ısınma sağlanamadığını ve sıcak suyun sınırlı verilebildiğini belirtmiştir. Kurum görevlileri ayrıca, mevcut kazanın ısınma ihtiyacını karşılayamayacağı düşünülerek inşaatı devam etmekte olan yeni hizmet binasına ek kazan yapılacağı bilgisini vermişlerdir.

Bahçede ve oturma alanında hükümlülerle ceza infaz kurumundan herhangi bir görevli olmaksızın görüşme gerçekleştirilmiştir. Burada aktarılan hususlara ilişkin inceleme esnasında ve sonrasında kurum yetkililerinden bilgi alınmıştır.

Görüşmelerde darp, dayak, cebir, şiddet ve baskı iddiasında bulunan hükümlüye rastlanmamıştır. Kurum görevlilerinin kendilerine karşı davranış ve üsluplarının yerinde olduğunu belirtmişlerdir.

Sunulan yemeklerin iyi ve yeterli olduğu belirtilmiştir. Bazı hükümlüler sıcak suyun yeterli olduğunu belirtirken pek çok hükümlü banyo ihtiyacı için kendilerine 4 günde bir sıra geldiğinden ve günlük sıcak suyun sabah çok erken saatlerde (5:30-6:30) verilmesinden yakınmışlardır. Konunun iletildiği kurum yetkilileri kurum hamamının kapasitesinin yetersiz olduğunu, ısıtma sisteminin daha uzun süre sıcak su verilmesine olanak sağlamadığını ve banyo sıklığının artırılması için çalışma yürüttüklerini belirtmişlerdir.

Hükümlüler odaların dar olmasından ve ranzaların üç katlı ve birbiri ile bitişik olmasından yakınmışlar; ranza aralarının bitişik olması nedeniyle araya perde çekerek mahremiyetlerini sağlamaya çalıştıklarını söylemişlerdir. Kurum yetkilileri sorunun ek idarî hizmet binasının inşaatının tamamlanmasıyla azaltılabileceğini ifade etmişlerdir.

Hükümlüler ayrıca odalardan sabah 8:00'de çıkarıldıklarını, çalışan hükümlüler dışındakilerin gün boyu bekleme salonunda veya bahçede durmak zorunda kaldığını ve oda

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

kapılarının 16:30'a dek açılmadığını belirterek gün içerisinde odalarını kullanma imkanı sağlanmasını talep etmişlerdir. Konu hakkında bilgi alınan kurum yetkilileri; gün içerisinde hükümlülerin kafeteryada, oturma alanında, spor sahasında, mescitte ve bahçede bulunduğunu, her gün 5 saate kadar süren çeşitli kültürel ve sosyal etkinliklere katıldıklarını, oda kapılarının yağışlı ve soğuk günlerde açıldığını, yaşlı ve sağlık sorunu bulunan hükümlülerin ise gün içerisinde odaları kullanmalarına izin verildiğini, uygulamanın Adalet Bakanlığı oluruyla çıkarılan iç yönetmelikle düzenlendiğini belirtmişlerdir.

Hükümlüler, 5275 sayılı Kanununun 95'inci maddesi uyarınca üç ayda bir, yol hariç üç güne kadar verilen özel iznin uygulanmasına ilişkin şikayetlerde bulunmuşlardır. *Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün "Özel İzin"* başlıklı 104'üncü maddesinin altıncı fıkrası uyarınca izinlerde gidilecek mesafe göz önünde bulundurularak gidiş geliş için toplam dört günü geçmemek üzere yol izni verilmektedir. Hükümlüler, bünyesinde işyurdu bulunan ceza infaz kurumlarında gidilecek mesafe dikkate alınmaksızın dört günlük yol izni kullandırıldığını, ancak kendilerine beyan ettikleri adresin uzaklığı dikkate alınarak yol izni verildiğini belirtmişlerdir. Konunu iletildiği Kurum yetkilileri; Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün işyurtları olan ceza infaz kurumlarında yol izninin dört gün kullandırılması doğrultusunda yazılı talimatı bulunduğunu, diğer ceza infaz kurumlarındaki hükümlüler içinse yol izninin her 300 km'lik mesafe için 1 gün olarak belirlendiği bilgisini vermişlerdir.

Hükümlüler izinlerle ilgili olarak ayrıca, kendilerine hesaplarındaki paranın sadece 300 TL'lik kısmının verilmesinden şikayet etmişlerdir. Konunun iletildiği Kurum yetkilileri Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün yazılı talimatı çerçevesinde hükümlülere haftalık 300 TL ödeme yapıldığını, izne çıktıkları takdirde bu miktara ilaveten haftalık ödemeni 1/3'ü oranında (100 TL) ödeme gerçekleştirildiğini, tahliye sırasında ise emanet hesabındaki paranın tamamının kendilerine ödendiğini belirtmişlerdir.

Hükümlüler izinlerle ilgili olarak son olarak hafta sonu izne ayrılmalarının mümkün olmasına rağmen izin dönüşünü mesai saatleri içerisinde gerçekleştirmek zorunda kalmaları nedeniyle izinleri eksik kullandıklarına ilişkin şikayette bulunmuşlardır. Kurum yetkilileri personel planlaması nedeniyle uygulamanın bu yönde gerçekleştirildiğini bildirmiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Hükümlüler, kurumda sağlık hizmetlerinin yetersiz olduğunu, doktorların hastane sevki yapmaktan imtina ettiklerini ve dış tedavisi sevklerinin uzun süre aldığını söylemişlerdir.

Hükümlüler ayrıca, bahçede bulunan ankesörlü telefonlardan gün boyu yararlanabildiklerini ve 1 saatlik ziyaret süresinin yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Ankesörlü telefonların kurum bahçesinde açık alanda bulunmasına rağmen soğuk iklim şartlarında kullanımına ilişkin herhangi bir şikayet ileilmemiştir. Hükümlüler son olarak ücretli maç yayını aboneliğinin sağlanmasını istemişlerdir.

2. MUĞLA E TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU İNCELEMESİ

A. Ceza İnfaz Kurumuna İlişkin Bilgilendirme

Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunun inşasına 6.5.1980 tarihinde başlanmış ve kurum 1986 yılında hizmete açılmıştır. Kurumun bulunduğu 20.950 m²lik alanda ceza infaz kurumu ana binası, jandarma karakolu, 3 katlı lojman, idare binası, mescit ve diğer üniteler yer almaktadır. Kurumun dış güvenliği jandarma bölük komutanlığı tarafından sağlanmaktadır.

Kurumda mahpusların barındırıldığı bölümde 13 adet 6 kişilik; 7 adet 20 kişilik; 6 adet 12 kişilik; 4 adet 10 kişilik; 3 adet 14 kişilik; ikişer adet 4, 8,11, 13, 15, 16, 18, 21, 23 ve 24 kişilik; birer adet 1, 9, 22, 26, 32, 34, 35, 38, 41, 54 ve 80 kişilik olmak üzere olmak üzere toplam 60 oda ve 5 adet müşahede odası bulunmaktadır. Bunlardan kadın mahpusların barındırıldığı kısım; birer adet 12, 14, 16 ve 18 kişilik olmak üzere toplam 4 oda ve 1 adet 1 kişilik müşahede odasından oluşmaktadır.

Kurumun arttırılmış kapasitesi 728 kişi olmakla birlikte 27.10.2017 tarihi itibarıyla kurumda 567 tutuklu, 118 hükümlü ve 291 hükümlü olmak üzere toplam 976 kişi barındırılmaktadır. Bunlardan 64'ü kadın, 11 tanesi ise çocuktur. Annesinin yanında kalan çocuk sayısı ise 4'tür. Kurumda 2'si hükümlü, 45'i tutuklu olmak üzere 47 tane yabancı uyruklu mahpus barındırılmaktadır. Kurumda terör vasıflı suçlar nedeniyle 303 ve çıkar amaçlı suç örgütü vasıflı suçlar nedeniyle 18 kişi bulunmaktadır. Kurumda kapasitenin üstünde mahpus barındırılmasından kaynaklı sorunların önlenmesi için gerekli tedbirler alınmaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Kurumdaki 10 koğuş yüksek güvenlikli bölüm olarak kullanılmaktadır. Bu koğuşların havalandırması herhangi bir haberleşmeyi engellemek üzere tel kafesle kapatılmış olup ortak yaşam alanı (yemekhane) ve havalandırma (bahçe) kameralarla izlenmektedir.

Kurumda 1 müdür, 3 ikinci müdür, 1 idare memuru, 151 çeşitli kademelerde infaz ve koruma görevlisi, 2 öğretmen, 1 dış doktoru, 1 sosyal çalışmacı, 2 psikolog, 3 sağlık memuru, 2 aşçı, 1 kaloriferci ve 16 diğer görevliler olmak üzere toplam 184 personel görev almaktadır.

Isınma ihtiyacı, katı yakıt fındık kömürü kullanılarak merkezi kalorifer sistemi ile sağlanmaktadır.

Kurumun yemek ihtiyacı, 2 aşçının görev yaptığı, 100 m² büyüklüğünde ve günlük 1.200 mahpus ve personel için üç öğün yemek çıkartılan kurum mutfağından karşılanmaktadır.

Su ihtiyacı artezyen kuyusundan karşılanmaktadır. Artezyenlerden çıkarılan sular depolarda dinlendirildikten sonra klorlanarak kullanıma hazır hale getirilmektedir. Mevcut depo durumu çerçevesinde koğuşlara dönüşümlü olarak altışar saat soğuk su verilmektedir. Sıcak su ihtiyacı ise katı yakıt fındık kömürü kullanılan kalorifer kazanından sağlanmaktadır. Sıcak suyun temininde yaz aylarında güneş enerjisi panellerinden de yararlanılmaktadır. Sıcak su haftada 2 gün üçer saat verilmektedir. Ayrıca mahpusların talepleri halinde her gün sabahları 10 dakika süreyle sıcak su sağlanmaktadır. Kuruma şehir şebekesinden su verilmesi için Muğla Büyükşehir Belediyesi ile yapılan çalışmalar devam etmektedir.

Kurumda 1 adet lağım ve atık su arıtma tesisi bulunmaktadır. Bu arıtma tesisinde arıtılan lağım ve atıksu, borularla Düğerek Mahallesi dere yatağına verilmektedir. Arıtma sisteminin yetersiz kalması nedeniyle, şehir şebekesi bağlandığı takdirde dahi suyun saat sınırlı olarak verilmesi gerekecektir.

Kurumun sağlık biriminde, Muğla Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından görevlendirilen 2 aile hekimi görev yapmaktadır. Doktorlardan biri haftanın 4 günü yarım gün, diğeri ise haftanın bir günü tam gün hasta kabul etmektedir. Kurumda kadrolu 1 dış hekimi bulunmakla beraber kendisinin raporlu olması nedeniyle dış tedavileri haftanın 2 günü Muğla Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinden gelen dış hekimince gerçekleştirilmektedir. Birimde ayrıca 3 sağlık memuru ile 3 infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Aile hekimlerince haftalık ortalama 230 mahpus, dış hekimince ise ortalama 60 mahpusun muayenesi yapılmakta ve

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

gerek görülenlerin ilgili hastanelere sevkleri sağlanmaktadır. Günde ortalama 20-30 hastanın hastane sevki gerçekleştirilmektedir. Kurum bünyesinde yataklı bir revir bulunmamaktadır.

Psiko-sosyal servis tarafından, kuruma kabul edilen mahpusların tanıma, tanıtma, yönlendirme faaliyetleri; rutin bireysel görüşmeler; görevli doktorlar ve diğer görevli personel tarafından yönlendirmesi yapılan mahpuslarla görüşmeler; aile görüşmeleri ve grup çalışmaları yürütülmektedir. Servis bünyesinde 1 psikolog, 1 sosyal çalışmacı ve birimde görevlendirilmiş 2 infaz ve koruma memuru görev almaktadır. 2017 yılında mahpuslarla 1263 bireysel görüşme gerçekleştirilmiş; 109 personel ile ARDIÇ İKM (İnfaz ve Koruma Memuru) Bilgilendirme Programı ve 31 personel ile İntihar ve Kendine Zarar Vermeyi Önleme Programı Eğitimleri yapılmış ve mahpusların aileleri ile gerek ziyaretleri öncesinde veya sonrasında yüz yüze ya da dilekçeyle başvurmaları veya ihtiyaç olması durumunda kurum telefonu kullanılarak görüşme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, çocuk odaları 16 kez farklı tarihlerde ziyaret edilerek tespit edilen eksiklikler ve ihtiyaçlar için çalışmalar yürütülmüştür.

Kurumda eğitim faaliyetlerinin sürdürülebilmesi amacıyla 2 adet derslik, 1 adet bilgisayar sınıfı, 1 adet kütüphane ile birlikte 1 adet çok amaçlı salon bulunmaktadır. Çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak bilgisayar kullanımı kursu, aşçı yardımcılığı, ahşap hediyeelik eşya yapımı, saç ve sakal kesimi, Kuran okuma, kalorifer ateşçiliği, iş ve işçi güvenliği, halk oyunları gibi kurslar açılmış ve kursların sonucunda da başarılı olanlara belgeleri verilmiştir.

Kurum kütüphanesinde 5580 kitap bulunmaktadır. Mahpuslar kütüphanede bulunan listelerden kitap seçerek dilekçe ile talep etmek suretiyle kitaplardan yararlanabilmektedirler. Bu kapsamda 2017 yılında 6989 kitap okunmuştur.

İşyurdu faaliyetleri bünyesinde; Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İş Yurdu Müdürlüğü, 2 adet hükümlü kantini, cilt atölyesi, fotoğraf atölyesi, terzi atölyesi, merkez çay ocağı ile nizamiye kantini işkolları ve günlük 9.000 adet 50 gramlık ekmek üretim kapasitesine sahip fırın atölyesi olmak üzere toplam 8 iş kolunda faaliyet gösterilmektedir.

Kurumda sosyal ve kültürel etkinlikler kapsamında konferanslar, bilgi yarışmaları, münazaralar, film gösterimi, müzik eğlence programları, belirli gün ve haftalara ilişkin programlar düzenlenmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Merkezi yayın sistemi bünyesinde 22 televizyon kanalı izlenebilmektedir. Ayrıca tüm oda ve koğuşlara haftada 5 gün olmak üzere psiko-sosyal servis tarafından kontrol edilmek sureti ile ortak sinema filmi yayını sunulmaktadır. Mahpusların kendi rızaları ile toplanan paralardan ücretli maç yayını aboneliği almaları da mümkündür.

Kurumda takım oyunları oynanabilecek alan ve spor salonu bulunmamaktadır. Bu nedenle sadece masa tenisi ve satranç etkinlikleri planlanıp uygulanmaktadır.

Kurumdaki mahpuslar yakınlarıyla, ayın ilk haftasında açık görüş ve ayın diğer haftalarında kapalı görüş şeklinde görüşme gerçekleştirebilmektedir.

Mahpuslar ayrıca kurum kantininden temin ettikleri telefon kartları ile kurum içerisinde bulunan 18 adet ankesörlü telefon ile belirlenen gün ve saatlerde haftalık on dakika telefon görüşmesi yapabilmektedirler. Ancak 6749 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınan Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 6'ncı maddesinin (e) fıkrası uyarınca; 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar, 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar ve toplu işlenen suçlar bakımından tutuklu olanlar; olağanüstü halin devamı süresince, telefonla haberleşme hakkından onbeş günde bir on dakikayı geçmemek üzere faydalanabilmektedir.

Muğla Baro Başkanlığı ile işbirliği halinde kreş inşasına başlanmış olup kreşin kısa sürüde faaliyete geçmesi planlanmaktadır.

B. Ceza İnfaz Kurumunda Yapılan Gözlem ve Tespitler ile Mahpuslarla Gerçekleştirilen Görüşmeler

Heyet, ön bilgilendirme toplantısının ardından tutuklu çocukların barındırıldığı koğuşlarda, adli suç ve suç isnadından mahpus olan kadınların bulunduğu koğuşta, adli suç isnadından tutuklu olan erkeklerin bulunduğu koğuşta, yabancı uyruklu tutukluların bulunduğu koğuşta ve terör vasıflı suç veya suç isnadından mahpus olanların bulunduğu koğuşlarda incelemeler yapmış, mahpusların sorunlarını ve taleplerini dinlemiştir.

Tutuklu çocuklar, alt katta ortak yaşam alanı, üst katta ise yatak odalarının bulunduğu iki katlı koğuşlarda barındırılmaktadır. Ortak yaşam alanı ve bahçe kameralarla izlenmektedir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Görüşme gerçekleştirilen çocuklar herhangi bir darp, kötü muamele ve baskıya maruz kalmadıklarını, görevlilerin kendilerine dönük tavırlarına ilişkin şikayetleri bulunmadığını belirtmişlerdir. Çocuklar beslenme, ısınma ve suyun verilmesi konusunda da herhangi bir şikayette bulunmamıştır. Çocuklar günlerini televizyon izleyerek, kitap okuyarak, çeşitli kurslara katılarak ve bahçede voleybol oynayarak geçirdiklerini söylemişlerdir. Çocukların çoğunun yakın zamanda tutuklanması nedeniyle okullarına devam etmediği öğrenilmiştir.

Kurum görevlileri, kurumun çevre illerde bünyesinde çocuk koğuşu bulunan tek ceza infaz kurumu olduğunu, çocuk mahpusluğunun uzmanlaşma gerektiren bir alan olması nedeniyle çocukların eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinin yoğun olduğu, tutuklu çocuklara yaklaşım konusunda eğitim almış personelin ve sivil memurların görev aldığı ceza infaz kurumlarına nakledilmelerinin yerinde olacağı değerlendirilmesinde bulunmuşlardır.

Adli suçlar nedeniyle barındırılan kadınlar; koğuşta kapasitenin üstünde kişi barındırıldığını, halen 22 kişi kaldıklarını, yatakhane olarak kullanılan ikinci katın tek bir mekandan oluşması nedeniyle mahpuslar arasında zaman zaman sorun yaşanabildiğini; kurum idaresinden hem genel anlamda hem de kalabalık nedeniyle yaşanan sorunların giderilmesi konusundaki çabaları nedeniyle memnun olduklarını belirtmişlerdir.

Bununla birlikte mahpus kadınlar, haftada 2 gün üçer saat süreyle verilen sıcak suyun yetersiz kaldığı, 45 dakikalık görüşme süresinin yetersiz olduğu, farklı ceza infaz kurumlarına nakil taleplerinin reddedildiği ve kütüphanede güncel yayınların bulunmadığı yönünde şikayetlerde bulunmuşlardır.

Kadın mahpuslar ayrıca, kantin fiyatlarının yüksek olduğunu, kozmetik ürünlerinin ve hijyenik ürünlerin sayı ve çeşit açısından yetersiz kaldığını belirtmişler ve doldurma parfüm satışı gerçekleştirilmesi talebinde bulunmuşlardır.

Adli suç isnadından tutuklu olan erkeklerin bulunduğu koğuşta yapılan incelemede ise tutuklular, yoğunluk nedeniyle üç kişinin ranza yetersizliği nedeniyle yerde yattığını belirtmişlerdir.

Tutuklular kurum görevlilerince işkence ve kötü muameleyle maruz kalmadıklarını ifade etmişlerdir. Bazı tutuklular infaz ve koruma görevlilerinin küfürlü hitabına maruz kaldığını belirtmiş ise de diğer tutuklulardan bu yönde bir şikâyet iletilmemiştir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Tutuklular verilen suyun kireçli olduğunu içinden solucan çıkabildiğini; haftada 2 gün ikişer saat verilen sıcak suyun yetersiz kaldığını; sıcak su veriliş günü ve saatinin artırılması gerektiğini belirtmişler ve acil sıcak su ihtiyacı durumunda konuyu idareye aktarmalarına rağmen olumlu cevap alamadıklarından şikayet etmişlerdir.

Tutuklular, sağlık sorunlarını görevlilere aktarmalarına rağmen revire çıkarılmadıkları, hastane sevklerinin geciktiği ve doktorların kendilerine olumsuz tavır takındıkları şikayetinde bulunmuşlardır. Sağlık sorunlarının iletildiği Muğla Cumhuriyet Başsavcısı, Muğla Devlet Hastanesinin tedavi taleplerini karşılamakta yetersiz kaldığını ve 29 Ekim 2017 tarihinde açılacak olan Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinde bahsedilen sorunların yaşanmaması için gerekli girişimlerde bulunulacağını belirtmiştir.

Tutuklular ayrıca kantin fiyatlarının yüksek olduğunu ve kantinden haftada bir kez yararlandıklarını söylemişlerdir. Özellikle fiyatı 3 TL olan tütün sarma için kullanılan makaronun (filtreli boş sigara tüpü) fiyatının 9 TL'ye çıkarılmasından yakınmışlardır. Kurum yetkilileri yapılan yasal düzenleme neticesinde fiyatı artan ürünün piyasada 12 TL'ye satıldığını belirtmişlerdir.

Yabancı uyrukluların barındırıldığı koğuştaki 3 tutuklu ile kurum vaizinin yardımıyla görüşülmüştür. Tutuklular birkaç gün önce kuruma geldiklerini, görevlilerin davranışlarından ve yemeklerden memnun olduklarını belirtmişlerdir. Tutuklular, paraları olmadığı için temizlik malzemesi alamamaları nedeniyle banyo yapamadıklarını söylemişlerdir. Kurum yetkilileriyle görüşülerek bu tür temel insani ihtiyaçların giderilmesi hususunda hassasiyet gösterilmesi uyarısında bulunulmuş; yetkililerse tutukluların kuruma yakın zamanda giriş yaptıklarını ve ihtiyaçların karşılanacağını belirtmişlerdir.

Terör vasıflı suç veya suç isnadından mahpus olanların barındırıldığı koğuşlarda yapılan incelemelerde ise mahpuslar ceza infaz kurumunda herhangi bir kötü muameleye maruz kalmadıklarını ve yemeklerin iyi olduğunu belirtmişlerdir.

Mahpuslar tarafından iletilen şikayetler, psikolojik baskı ve işkenceye maruz bırakılma; cenazeye katılma izni verilmemesi; sosyal faaliyetlere ve atölye faaliyetlerine çıkarılmama; açık ceza infaz kurumuna ayrılma süresinin dolmasına rağmen açığa gönderilmeme; kuruma girişte çıplak arama yapılması; sayımların ayakta yapılması; revire

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

çıkarılmama; hastane sevklerinin gecikmesi; muayenelerin kelepçe açılmaksızın gerçekleştirilmek istenmesi; hastanedeki doktorların suç isnadına göre uygulama yapması; hastane sevki sırasında ring aracında bekletilme; koğuştan ayrılmış mahpuslarca bırakılan kitapların inceleneceği gerekçesiyle toplanmasına rağmen geri verilmemesi ve telefon görüşmelerinin iki haftada bir 10 dakika ile sınırlandırılması şeklindedir.

Cenazeye katılma izninin verilmediğine ilişkin şikayet konusunda Cumhuriyet Başsavcısı tarafından, söz konusu izinlerin verilebilmesi için öncelikle cenazeye katılmanın güvenlik riski taşımadığına ilişkin kolluk birimlerinden bilgi istendiği ve güvenlik sıkıntısı olmadığı bildirildiği takdirde izin verilmediği bilgisi verilmiştir.

Açığa ayrılma işleminin yapılmadığına ilişkin şikayet hakkında kurum yetkilisi, Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliğinin 6'ncı maddesi uyarınca, terör ve örgütlü suçlardan hükümlü olup mensup oldukları örgütten ayrıldıkları idare ve gözlem kurulu kararıyla tespit edilenlerin koşullu salıverilme tarihine bir yıldan az süre kalması şartı arandığını; Yönetmeliğin 10'uncu maddesi uyarınca kapalı kurumlarda bulunan hükümlülerin talepleri üzerine, koşulları taşıdıklarının anlaşılması hâlinde kurum idare ve gözlem kurulu tarafından açık kurumlara ayrılmalarına karar verildiğini belirterek açık ceza infaz kurumlarına ayrılmak için sürenin dolmasının tek başına yeterli olmadığı bilgisini vermiştir.

Kurum yetkilileri diğer şikayetlerin olağanüstü hal kararı çerçevesinde alınan tedbirler ve mevzuat çerçevesinde yapılan işlemlere ilişkin olduğunu ve ceza infaz kurumundaki uygulamalara ilişkin hususlarda infaz hakimliğine şikayet edilmesinin ve infaz hakimliği kararına karşı ağır ceza mahkemesine itiraz başvurusunda bulunmanın mümkün olduğunu belirtmişlerdir.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

VII. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Ceza infaz kurumlarında yapılan gözlemler ve görüşmeler neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Görüşülen hiçbir tutuklu ve hükümlü tarafından darp, dayak, cebir ve şiddet iddiasının dile getirilmemesi memnuniyet vericidir.
2. Muğla Açık Ceza İnfaz Kurumunda çok sayıda tadilat yapılmakla beraber, ısıtma sistemi ile banyo yetersizliğinin giderilmesi ve ilave ödenek çıkartılarak ek idari hizmet binası inşaatının tamamlanması suretiyle hükümlülerin barındırılmasında iyileştirme sağlanması gerekmektedir.
3. Yapılan tadilatların ihtiyacı karşılamakta yetersiz kaldığı hususu da dikkate alınarak Muğla Açık Ceza İnfaz Kurumunun uzun vadede yıkılması ve yerine modern bir ceza infaz kurumunun yapılması değerlendirilebilir.
4. Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda kuyu suyu yerine şehir şebekesinden su verilmesi için çalışmalar yapılması memnuniyet vericidir. Bununla birlikte mevcut drenaj sisteminin yetersizliği nedeniyle sıcak ve soğuk suyun sınırlı süreyle verilmesi zorunluluğunun ortadan kalkmayacağı belirtilmiştir. Suyun verilmiş süresinin arttırılması için gerekli altyapı çalışmaları yapılmalıdır.
5. Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda, kadın mahpuslar için sıcak su verilen sürenin artırılması ve kantinde satılan özellikle kozmetik ürünlerinin ile hijyenik ürünlerin ihtiyaçlara cevap verecek şekilde çeşitlendirilmesi yerinde olacaktır.
6. Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan az sayıdaki çocuğun; kurumda çocuklar için yeterli eğitsel, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin sağlanamaması dikkate alınarak eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinin yoğun olduğu, tutuklu çocuklara yaklaşım konusunda eğitim almış personelin ve sivil memurların görev yaptığı ceza infaz kurumlarına nakledilmelerinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.
7. Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda mahpuslarca sıklıkla dile getirilen sağlık hizmetlerine ilişkin sorunlarının giderilmesi için kurum doktoru istihdamı, farklı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

uzmanlık alanlarındaki doktorların belli aralıklarla kuruma gelmesi ve kurumun sağlık teçhizatı yönünden güçlendirilmesi üzerinde durulabilir.

8. Muğla E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda sportif faaliyetler için ayrılmış açık veya kapalı bir mekân bulunmaması ıslah çalışmalarını olumsuz etkileyecek önemli bir eksikliklerdir.
9. Ülke genelinde ceza infaz kurumlarında yaşanan kalabalıklaşmanın önlenmesi açısından devam eden yeni ceza infaz kurumu inşaatı çalışmalarının hızlandırılması yerinde olacaktır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU

Komisyon raporlarına, <http://www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/index.htm> adresinden ulaşabilirsiniz.

Adres: TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu 06543 Bakanlıklar-ANKARA

Tel: 0 312 420 5406 – 420 5399 **Faks:** 0 312 420 5394

E-posta: insanhaklari@tbmm.gov.tr